

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 42

Gorica - 16. oktobra 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

MISIJONSKA NEDELJA

Verniki, spominjajte se katoliških misijonov

Misijska nedelja je tu. Po vsoljnem svetu bodo govorili ta dan cerkveni govorniki o misijonih in o misijonski misli. V stotisočih govorih bodo razlagali vernikom pomen in važnost misijonov ter dolžnost katoličanov, da se za misijonsko misel ogrejejo in navdušijo, da za misijone molijo in da jih po svojih močeh tudi gmotno podprejo. Tudi »Kat. glas« noče v tem zaostati, saj bi ne zaslužil svojega katoliškega imena, ako bi ob tako važni nedelji stal molče ob strani. Toda o čem naj vam spregovori? Misijsko vprašanje je tako globoko in obširno, da je človek v resnici v zadregi, kako bi govoril, da bi mogel v kratkih besedah označiti njegovo bistvo.

Če hočemo razumeti bistvo misijonskega vprašanja in njegov namen, moramo pomisliti na tele verske resnice: zaradi svoje nepokorščine sta izgubila Adam in Eva svoje nadnaravno stališče zase in za vse svoje potomce. Toda Bog se jih je usmilil ter obljubil Odršenika, ki naj bi človeštvo zopet spravil z razžaljenim Bogom. In Odršenik je tudi prišel ter je s svojim trpljenjem, posebno pa s svojo smrtjo na križu zadostil za grehe celega sveta. Njegova presveta kri je bila prelita za vse ljudi, o vseh ljudeh hoče, da bi prišli k spoznanju resnice in se večno zveličali. V ta namen je ustanovil sv. Cerkev ter naročil apostolom in njihovim naslednikom: »Pojdite in učite vse narode in krščajte jih v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha in učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal.« Apostoli so šli ter izpolnili Jezusov ukaz. Prehodili so vse pokrajine tedanjega obširnega rimskega cesarstva, oznanjali Kristusovo blagovest, krstili ljudi ter jim naklanjali milosti Kristusovega odrešenja. Od Indije do Španije, od severnih obal Črnega morja pa dol do Etiopije so raztresli apostoli seme Kristusovega nauka ter s svojo smrtjo potrdili resničnost svojega pričevanja. Apostoli so bili prvi misijonarji in njihovo delo je tudi delo in namen naših misijonarjev.

Kako sveto in vzvišeno delo! Prinešti v najgršem malikovalstvu tavačemu človeštvu Kristusovo resnico, mu pokazati pot proti večnosti ter mu naklanjati milosti Kristusovega odrešenja, glejte, to je bistvo in namen misijonskega delovanja.

In to delo vrši sv. Cerkev že devetnajst stoletij. Devetnajst stoletij neprestanega dela in truda, ki so popisana s zlatimi črkami v zgodovini katoliške Cerkve, pa tudi devetnajst stoletij, ki so oskropljena s krvjo Kristusovih blagovestnikov in vernikov, ki so se Kristusa oklenili. »Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, ki se mu bo nasprotovalo.« Te Simeonove besede so se izpolnjevale skozi vsa stoletja in se še vedno izpolnjujejo. Pa kljub vsem težavam in vsem nasprotovanju sv. Cerkev ni odnehala od svojega misijonskega delovanja in tudi ne sme in ne more namreč postati nezvesta svoji glavni nalogi, ki je ravno v tem, da pripelje vse narode k spoznanju Kristusove resnice ter jih napravi deležne njegovega odrešenja.

Toda to vzvišeno delo sv. Cerkve potrebuje tudi našega sodelovanja, potrebuje naše duhovne in material-

ne podpore. Predvsem je potrebno, da se za misijone zanimamo, da se zavedamo potrebe in dolžnosti misijonskega sodelovanja, kajti Kristusov ukaz: Pojdite in učite vse narode! velja vsem vernikom, torej tudi nam, ki smo udje skrivnostnega Kristusovega telesa, to je njegove sv. Cerkve. Treba je nadalje, da misijonsko stvar tudi z molitvijo in drugimi dobrimi deli podpiramo, kajti misijonski uspehi so predvsem sad milosti božje.

Kongres komunistične partije sovjetskih republik v Moskvi

Stalinove napovedi - Adenauerjeva razlaga

Ta kongres se je začel v nedeljo 5. oktobra. Od usodnega 18. kongresa 1939, ki je s svojimi sklepi započel politiko zblizanja s Hitlerjevo Nemčijo, kremelska komunistična stranka ni več imela do letos svojih kongresov. Avgusta 1939 je Molotov sklenil z Nemčijo prijateljski pakt; s sovjetsko-nemškim paktom so kremelski mogotci povzročili grozotno drugo svetovno vojno. Stalinova poslanica za 19. kongres je izšla pod naslovom »Ekonomske problemi in socializem v Sovjetski zvezi« najprej v »Boljševiku«, nato v »Pravdi«, nakar so jo še natisnili v 2 milijonih izvodov. Stalinov duhovni kruh bo uživalo 1200 sovjetskih delegatov in stotine delegatov satelitskih držav. Kongres sovjetske partije bo trajal še nekaj dni in bo brez dvoma velikega pomena za nadaljnji razvoj sovjetske notranje in zunanje politike.

Stalin v svoji poslanici najprej poudarja, da se gospodarski sistem Zapada, kapitalizem, razkraja ter drvi v najtežjo krizo; da Sovjetska zveza ne bo napadla Zapada; prav tako se zapadne države ne bodo upale napasti Sovjetske zveze. Nadalje Stalin trdi, da bodo najprej Anglija, potem Francija in pozneje prav tako Japonska in Nemčija, nujno zašle v konflikt z Ameriko, da si priborijo svojo neodvisnost in večje profite. Misliti, da te sile ne bodo tvegale, da se oprostijo kontrole ZDA in nastopile pot neodvisnosti, pomeni verovati v čudeže. Marksova trditev »da je vojna med kapitalističnimi državami neizbežna« je še vedno v veljavi. Da se nevarnost vojn odstrani »je treba uničiti kapitalizem«. Na našo srečo se kapitalizem uničuje sam sebe. Gospodarske rezerve Zapada se ne množijo, pač pa zmanjšujejo in pogoj mednarodnega trga se slabšajo. Kapitalizem si skuša pomagati z Marshallovim planom, z vojno na Koreji in z atlantskim oboroževanjem, toda to početje se more primerjati utopljenju, ki se skuša rešiti s stebлом trave. Zadnja vojna ni začela zaradi nasprotstva med kapitalističnim in socialističnim svetom, marveč zaradi nasprotstva med samimi kapitalističnimi narodi. »To se bo dogodilo tudi to pot, ker so vojne proti socialističnim deželam za kapitaliste mnogo bolj nevarne kot pa vojni konflikti med njimi samimi.«

Do včeraj je bila vsa kremelska propaganda in diplomacija osnova na dveh trditvah: 1. Kapitalistične države nas obkrožujejo. 2. Kapitalisti gojijo proti nam napadalne namene. Od danes naprej pa bodo

Pa tudi na gmotno podporo ne zabomo! Vsaka in še tako idealna ustanova potrebuje gmotnih sredstev. Kat. Cerkev vzdržuje v misijonih na desettisoče osnovnih, srednjih in visokih šol, vsaj toliko, kolikor jih imamo v italijanski državi, da o bolnišnicah, sirotišnicah, hiralnicah, lebrozarijih in drugih ustanovah niti ne govorimo. Teh ustanov domači katoličani ne morejo sami vzdrževati. Kdo naj jim torej pomaga, če ne ravno mi katoličani?

Storimo torej tudi v tem oziru svojo dolžnost! Če je katera stvar potrebna in vredna naše podpore, so v prvi vrsti misijoni.

Bodimo torej usmiljeni, da bomo nekoč tudi mi usmiljenje dosegli!

morali vsi komunisti trditi stoodstotno nasprotno novo Stalinovo resnico na mirovnem kongresu v Pekingu, ki se je začel 2. oktobra, na mirovnem kongresu na Dunaju, ki se bo vršil decembra meseca. Najboljšo razlago k Stalinovi poslanici je dal Adenauer, ki gotovo dobro pozna sovjetske razmere: »Stalin je hotel pomiriti svoje ljudi in razgnati njihove strahove. Na Zapadu ne bo nihče verjel temu, kar pravi Stalin.« Kongres se je končal dne 14. t. m. s tem, da so izvolili novi centralni odbor, ki šteje 125 članov.

Kongres socialnih demokratov v Nemčiji

Med važnejše dogodke zadnjih tednov spada tudi kongres socialnih demokratov v Zapadni Nemčiji. Kongres je izvolil za predsednika stranke Ericha Ollenhauera s 357 glasovi od 363 skupnih glasov delegatov. Prav tako je bil skoraj soglasno izvoljen tudi podpredsednik stranke. Skoraj soglasna izvolitev vodstva stranke kaže, da je stranka zelo dobro organizirana in disciplinirana. Novi predsednik stranke je izšel iz delavske družine v Magdeburgu in je zelo mlad postal član socialne demokratske stranke. Takoj po svoji izvolitvi je Ollenhauer izjavil: »Naloga, ki me čaka, je zelo težka, ker bo morala naša stranka izvršiti zapletene naloge in tudi zaradi tega, ker prevzamam mesto nenadomestljivega človeka.« Pred mesecem je namreč umrl njegov prednik dr. Schumacher, ki res zasluži, da se tudi mi oddolžimo njegovemu spominu. Bil je plemenit, pošten človek, velik duh in moč izredne volje; bil je vojni invalid in izreden trpin, ki ga je do smrti utrudil Hitler v svojih zaporih.

Med najvažnejše politične izjave tega kongresa pa spada govor poslanca Wehnerja, v katerem je obdolžil sovjetske agente in agente »Male Evrope«, to je agente znanih šestih držav Schumanovega jeklarškega poolca in bodoče evropske politične federacije ter zlasti agente Francije, da hočejo sporazumno preprečiti združenje obeh Nemčij. Francozi in Rusi naj bi po njegovi izjavi imeli dolge tožadnevne razgovore v Ženevi. Razume se, da je Wehnerjev govor dvignil veliko prahu v političnih krogih Francije in Zap. Nemčije. Adenauer je obtožil

Amerika in Rusija v sporu zaradi veleposlanika

Dne 25. septembra je izročil novi sovjetski veleposl. Zarubin, ki je bil pred meseci odpoklican iz Londona, svoja poverljiva pisma predsedniku Trumanu. Sprejemna ceremonija je trajala le pet minut. Po sprejemu pri Trumanu je Zarubin zastopnikom tiska prečital del svoje izjave, ki jo je podal Trumanu. Predvsem je poudaril, da je Trumanu zagotovil, da »goji narod Sovjetske Zveze čustva resničnega prijateljstva do naroda Združenih ameriških držav.« Na to mu je Truman odgovoril: »Vesel sem nad zagotovitvijo prijateljstva, ki ga goji narod Sovjetske zveze do ameriškega naroda. V zameno Vas zagotavljam, da goji ameriški narod le najsrčnejša prijateljska čustva do naroda Sovjetske zveze.«

Človek bi pričakoval, da bodo tako ljubeznivim besedam sledila vsaj enako ljubezniva dejanja. Toda po preteku sedmih dni sta Amerika in Evropa postavljeni pred stoodstotno spremenjeno sovjetsko diplomacijo in politiko. Dne 3. oktobra je sovjetsko zunanje ministrstvo zahtevalo v posebni noti od ameriškega zunanjega ministrstva, da odpokliče svojega veleposlanika iz Moskve Georga Kennana, ker ni njegova prisotnost v Moskvi sovjetski vladi »več zaželen«. Kaj se je zgodilo?

Kennan je star 46 let, študiral je na nemških univerzah, zlasti v Berlinu. Tu se je naučil perfektno nemščino in ruščino. On spada med najboljše ameriške diplomate; v Rusiji je bil več let v diplomatski službi. Mož je napisal v ameriški zunanje-politični reviji znamenit članek o odnosih Amerike in Rusije, nato je napisal znamenito knjigo pod naslovom »Ameriška diplomacija od 1900 do 1950«. V svojem članku in zlasti še v svoji knjigi je postavil idejne temelje svojemu političnemu gledanju na odnose Zapada do sovjetskega Vzhoda. Njegovo politično gledanje moremo označiti kot stvarno in pravilno. Zato ni čudno, da je pridobil uradne vladne kroge za svojo politiko napram Sovjetski Rusiji, ki je postala uradna Trumanova politika in je stopila v politično zgodovino pod imenom »politika containmenta«, to je politika zavezitve sovjetskega komunističnega prodiranja in razširitve. Sadovi te Truman-Kennan-Achesonove politike so rešili svet pred komunističnim navalom na Zapad in zavojevanjem Azije z oboroženo intervencijo na Koreji. Evropa pa je utrdila svoje postojanke z Marshallovim planom, Atlantskim paktom, Schumanovim planom, Evropsko obrambno skupnostjo in z znanimi dogovori z Zapadno Nemčijo. Kennan

Wehnerja, da je dvignil alarm zato, da bi zastrupil politične vode in je na tiskovni konferenci od njega zahteval, da mu predloži dokaze o spletkah med Angleži, Francijo in Sovjeti. Wehner se je nato podal k Adenauerju in se z njim razgovarjal o tej za vse zapadne države neprijetni zadevi. Po večurnih in večkratnih razgovorih z Wehnerjem, ki je med drugim tudi predsednik parlamentarne komisije za vsenemška vprašanja, je Adenauer podal značilno javno izjavo: »Potrebno je, da se sporazumemo s svojimi sosedi in tako odstranimo potrebo, da iščejo drugod pomoč.«

Zdi se, da je bila izjava poslanca Wehnerja le nepotreben alarm.

nan pozna prav dobro rusko zgodovino in rusko literaturo; zato je umljivo, da ne marajo imeti sovjetski komunisti takega poznavalca in ocenjevalca razmer v Sovjetski zvezi. Letošnjega marca je bil Kennan imenovan za ameriškega veleposlanika v Moskvi. Takoj je ugotovil, da goji in širi sovjetski režim na umeten in nasilen način v ruskih množicah sovraštvo do Amerike in ameriškega naroda. Kljub neprestanemu naporu Kennan ni uspel, da bi ga Stalin sprejel v avdienco. Kremelj je skušal sicer že februarja meseca z vsemi sredstvi in ugovori preprečiti Kennanovo imenovanje za veleposlanika v Moskvi, pa ni uspel proti odločni Trumanovi in Achesonovi zahtevi. Že tedaj je sovjetski tisk označil tega moža za »sumljiv značaj in starega špijona«.

Kennan je v sredini meseca septembra zapustil Moskvo, da bi se sestal s svojimi tovariši veleposlaniki v zapadnih državah in odposlanci ameriškega zunanjega ministrstva, da bi določili enotno politično-diplomatsko postopanje do držav in narodov, pri katerih zastopajo svojo državo. Ta sestanek ameriških diplomatov in politikov se je vršil v Londonu. Ob tej priliki je Kennan na svojem potovanju po Nemčiji podal na nemški tiskovni konferenci v Berlinu svojo znamenito in danes že lahko rečemo zgodovinsko izjavo o nevzdržnem položaju zapadnih diplomatov v Moskvi. Zgoštil je svojo izjavo v kratkem na tale primer: »V Moskvi živim tako, kot sem živel v letih vojne v Hitlerjevih taboriščih, ko sem lahko hodil po ulicah, a nisem smel z nikomer govoriti.« »Pravda«, glavno komunistično glasilo v Moskvi, je izredno ostro napadlo Kennana; v svojem napadu ga je imenovala »klevetnika pod krinko diplomata«.

Dne 3. oktobra pa je Višinski izročil diplomatskemu uradniku ameriškega veleposlaništva v Moskvi noto, v kateri je zahteval Kennanov odpoklic. Ameriški zunanji minister Acheson je obvestil ameriško javnost o sovjetski nezaslišani noti na tiskovni konferenci. Najodločnejše je zavrnil sovjetsko noto in poudaril, da je služila Kennanova izjava le kot povod, da se Kremelj reši najboljše ameriškega poznavalca ruskih in sovjetskih razmer tik pred komunističnim kongresom; še posebno je v svoji izjavi poudaril, da je Kennanova izjava popolnoma resnična in opravičena. Kennan ostane še nadalje formalno na svojem mestu kot veleposlanik v Moskvi, čeprav se ne more vrniti za enkrat na svoje mesto, ker je v Moskvi »nezaželen«. Zastopniki republikancev so zahtevali od Achesona, da prekinejo Združene države diplomatske odnose z Moskvo. Temu pritisku se pa Acheson ni hotel vdati. Amerikanci namreč menijo, da je le bolje, če ohranijo svoje diplomatsko zastopstvo v Moskvi.

Koreja

Po skoro dveh letih so na Koreji v Pan Mun Jonu prekinili pogajanja za premirje. Potem ko so zastopniki ZN dne 28. sept. stavili zadnji predlog o izmenjavi vojnih ujetnikov, katerega pa komunisti niso hoteli sprejeti, je ameriški opolnomočenec Harrison izjavil, da prekinja pogajanja za nedoločen čas. Komunisti so to vzeli na znanje. — Sedaj divjajo na Koreji ostri boji.

Dvajseta ned. po binkošti

Iz svetega evangelija po Janezu (4,46-53)

Tisti čas je bil neki kraljevi uradnik, čigar sin je bil bolan v Kafarnaumu. Ko je ta slišal, da je Jezus došel iz Judeje v Galilejo, je prišel k njemu in ga prosil, naj pride in ozdravi njegovega sina; bil je namreč že na tem, da umrje. Jezus mu je tedaj rekel: »Če ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete.« Kraljevi uradnik mu pravi: »Gospod, stopi tja, preden moj otrok umrje!« Jezus mu reče: »Pojdi, tvoj sin živi.« Mož je verjel besedi, ki mu jo je rekel Jezus, in je šel. A že na poti so mu naproti prišli služabniki in sporočili, da njegov sin živi. Povprašal jih je torej po uri, ob kateri mu je odleglo. Rekli so mu: »Včeraj ob sedmih ga je popustila mrzlina.« Oče je tedaj spoznal, da ob tisti uri, ob kateri mu je bil Jezus rekel: »Tvoj sin živi.« In veroval je on in vsa njegova hiša.

Toda bil je to oče, ki je prosil za lastnega sina, in zato ga Kristus u-sliši: »Pojdi, tvoj sin živi!«

Starši danes skoro preveč skrbijo za telesni blagor svojih otrok, so preplašeni, če se pojavi samo sled bolezni in nerazpoloženja ter mobilizirajo vse svetnike in nebesih in zdravnike sveta, da rešijo svoje drago dete smrti. Koliko staršev pa v tej zemski skrbi za svoje otroke popoinoma prezre in pozabi na dušno zdravje svojih otrok, katero bi se z malo skrbjo in krščansko vzgojo moglo ohraniti v mladih dušah in pognati korenine globoko v duši. Koliko staršev joka, moli, dela zaobljube, roma na božja pota, daje sv. maše, samo da bi njih otrok ozdravel. Koliko pa jih je, ki bi molili za dušno zdravje svojih otrok? Koliko mladine hodi danes okrog smrtno bolnih na duši, pa ni ne očeta ne matere, ki bi božjega Zdravnika prosili za ozdravljenje svojega otroka!

SILA, KI GANE BOGA

Družinski oče je ta kraljevi uradnik, ki je naredil dokaj dolgo pot od Kafarnauma do Kane Galilejske, da bi zaprosil Kristusa za ozdravljenje svojega sina, ki je takorekoč že umiral. Šel je v upanju sicer, a njegova vera je bila zelo nepopolna, saj pravi Jezusu, naj gre doli z njim v Kafarnaum, kakor da bi Gospod ne mogel narediti čudeža tudi na daljavo. In sicer »predno umrje moj sin«, kakor da bi Kristus ne imel moči tudi od smrti koga obuditi.

Nove kršitve verske svobode na Balkanu

V Bolgariji škof obsojen na smrt - V Jugoslaviji celoten episkopat predmet hudih obtožb - Msgr. Oddi ne sme več v Beograd

PROCES V SOFIJI

Dne 4. t. m. se je v Sofiji na Bolgarskem končal zloglasni proces zoper katoliškega škofa v Nikopolju dr. Evgena Bosilkova in razne kat. duhovnike in laike. Škof Bosilkov in trije njegovi duhovniki so bili obsojeni na smrt, ostalih 36 obtožencev, med katerimi je 24 duhovnikov, pa na razne zaporne kazni; mnogi med njimi celo na 24 let.

Zopet je komunistična zver zahlepla po človeški krvi, brez katere ne more živeti. »Ni prvič«, pravi vatikanski »Osservatore Romano« k temu procesu, »da postavljajo »nove demokracije« kat. duhovnike pred puškince cevi. Neki jugoslovanski duhovnik čaka te dni na smrt v nekem zaporu maršala Tita; toda na splošno se daje prednost deportiranju škofov in duhovnikov, raje jih pokopljejo v temne zapore ali pa izbršejo njih spomin s tem, da jih pošljejo v daljno izgnanstvo. Sodni rek v Sofiji pa nam pravi, da bolgarska »ljudska demokracija« ne pozna teh obzirov: ona hoče krvi, morda zaradi tega, da bi njn grozni terorizem na zasluženo, toda še ne popolnoma uklonjeno ljudstvo še bolj prepričevalno vplival. Zakaj tu ni druge izbire: ali popolnoma in brezpogojna predaja komunistični ideologiji ali pa smrt. To je »svoboda« vesti in kulta, dovoljena in garantirana s postavitvami, ki pod liberalno demokratskimi formulirji zakrivajo neomejeno in kruto nestrpnost. Hinavščina zakonov je razkrinkana po dejstvih.«

Kaj so namreč zakrivali škof Bosilkov in ostali katoliški duhovniki in laiki, da jih je komunistična justica tako neusmiljeno zadela? Kakšne zločine imajo na svoji vesti dušni pastirji te male, komaj 57 tisoč vernikov brojčee Kristusove čredice? Ko bi ne poznali raznih procesov po ostalih komunističnih državah, ko bi ne vedeli, kako se deli pravica v naši bližini, v Titovi Jugoslaviji, bi bila taka in podobna vprašanja morda na mestu. Toda obsojenci nadškofa Stepinca, kardinala Mindszentyja, kaloškega nadškofa Groesza, praškega nadškofa Berana in treh slovaških škofov ter nešteti katoliški duhovnikov in laikov, govorijo dovolj zgovorno, kaj smatrajo komunistični sodniki za zločin. Sicer pa pogledajmo, kaj očita obtožnica

škofu dr. Bosilkovu. Po kratki navedbi njegovih osebnih podatkov glede rojstva in državljanstva nadaljuje obtožnica takole: »Ko je končal svoje študije v Italiji, je bil vzgojen od Vatikana v protirevolucionarnem in vohunskem delovanju. On je eden izmed voditeljev tajne katoliške organizacije. Izbran od duhovnika Gallonija je dostavljal temu zaupne informacije. Po Gallonijevem odhodu je oddajal te informacije sestri Neži in Anuncijati kakor tudi Placidu Corsiju. Poleg tega je imel dr. Bosilkov odnose z diplomatskimi zastopniki imperialističnih držav, katerim je dajal informacije zaupnega značaja. Obtožence je sklical škofjsko posvetovanje, na katerem je bilo sklenjeno, pobijati komunizem z verskimi konferencami, in to delovanje je on imenoval »misijone«.

To so zločini, ki so jih očitali škofu dr. Bosilkovu in zaradi katerih so ga obsojili na smrt. Podobnih »zločinov« so bili krivi tudi ostali duhovniki in laiki, ki so bili obsojeni na smrt, oziroma na nezaljšano stroge zaporne kazni. S temi obsojenci so hoteli bolgarski komunisti udariti po Vatikanu in po mali katoliški manjšini, ki ne tvori niti en odstotek bolgarskega prebivalstva. Hud je ta udarec za bolgarske katoličane, toda nič manjši udarec je komunizem sam sebi zadal: podal je svetu nov dokaz, kako okrutno deli »pravico« tam, kjer pride do oblasti, in da brez krvi in krivice sploh ne more živeti.

REŽIM ZOPER

JUGOSLOVANSKE ŠKOFJE

Na vsem katoliškem svetu je navada, da se vsakotoliko zberejo škofje iz kake države ali iz kake cerkvene province na skupnem sestanku, da se porazgovorijo o skupnih verskih in cerkvenih zadevah. Taki sestanki se imenujejo škofjske konferenice. Navadno jim predseduje najimenojnejši škof v provinci, ki je lahko metropolit ali kdo drugi izmed škofov. O takih škofjskih konferencah govori cerkveni kanon 292, ki pravi, da se morajo vršiti vsaj vsako peto leto; lahko tudi pogostejše, če je

smrti, mnogi pa veselje in življenje! Pokličesh telesnega zdravnika, poln zaupanja si, prepričan naravnost, da te reši smrti, duhovnika se pa bojiš, ko bi ga moral biti vesel, da te reši smrti duše in ti s zakramenti posreduje tudi telesno ozdravljenje.

Stroga dolžnost sorodnikov in prijateljev je ob boleznih svojih dragih najprej poklicati duhovnika. Kdor tega ne stori, hudo greši proti ljubezni do bližnjega. Oropati težko bolnega tolažbe svete vere je isti greh, kakor ne pomagati nekemu, ki se potaplja, pa bi ga rešiti mogli. Ali ne veš, da se prav tiste trenutke odloča usoda duše za večno in nepreklicno?

Prenekateri to skrb in dolžnost pokrijejo z neko pretirano drugačnim skrbjo za bolnika, češ, ne kliče mo duhovnika, sicer bo bolnik mislil, da res mora umreti. Mar menite, če kličete zdravnika, da je to za bolnika manjši strah pred smrtjo? Pa kličejo tudi notarja zaradi testamenta. Ali naj to ne vpliva na bolnika? Veliko bolj kakor pa navzočnost duhovnikova!

Kdaj kliče duhovnika k bolniški postelji? Dokler je čas, nikar šele zadnji trenutek, ko se bolnik ne zaveda več in ne more pri polni zavesti prejeti svetih zakramentov za umirajočega, s katerimi Cerkev kot dobra mati spremlja svoje duhovne otroke na zadnjem potu v večnost. Iz napačnega strahu pred duhovnikom jih mnogo umrje nespremljenih z Bogom, potem pa je joka in skrbi veliko zaradi tega. Duhovnik ne more storiti drugega, kakor moliti za pokojnika.

V morebitni bolezni prosimo tudi mi, naj Gospod pride k nam predno umrjemo. To bo v dobro in v zveličanje nam, ki smo na poti v večnost, v tolažbo pa onim, ki bodo morda za nami žalovali.

Krvavi režim v Jugoslaviji zahteva nove žrtve

Režim, ki je prišel na oblast preko deset in deset tisočev krvavih žrtv, ostane krvav, četudi bi po letih, ko je z nasiljem trpečemu narodu neomajno zavladal, omilil način strahovlade in v grozodejstvih popustil. Toda Titov komunistični režim se zdi, da kljub zunanje političnemu pritisku in notranji gospodarski polomiji v svojem divjanju proti katoliški Cerkvi postaja vedno bolj krivičen in okruten. V tem brezobzirnem divjanju se zlasti odlikujeta stara krvnika Dolenjske: Kidrič in Kardelj, ki nosita strašno odgovornost, da je vsa tako zvana Ljubljanska pokrajina v anarodnoosvobodilni vojni ali bolje v komunistični revoluciji plačevala tako grozotne krvne in gnotne davke. Rezultat njihovega osvobodilnega dela je še danes viden v vsej grozoti: uničene vasi, izmed katerih so mnoge bile požgane po ukazih višje partizanske oblasti kot opomin upornim Dolenjcem, ki komunizma niso marali; številni grobovi žrtv, pobitih od rdečih krvolokov, čeprav bratov po krvi, saj je proti koncu vojne raslo število komunističnih žrtv čez 50 tisoč samo na Dolenjskem; cele občine v Suhi Krajini in na Notranjskem, brez mlajših mož in fantov, ki so se prisiljeni od partizanskih nasilnih metod zatekli v protikomunistično vojsko samo zato, da branijo svoje domove in družine pred razjarjenim komunizmom, pa so bili na sramoten način razoroženi in izročeni rdečim tiranom, nato pa po katyńskih metodah pomorjeni. Strah in trpljenje je zavladalo po vsej deželi. Nato so pa sledili zopet procesi in smrtni obsodbe ter se polnile ječe in taborišča prisilnih delavcev. Taka je resnična podoba trpeče Dolenjske in Notranjske.

Kdo naj nosi pred narodom in zgodovino strašno odgovornost za vse te grozotne zločine? Ogrumni množici, ki so jo pred kratkim iz vse Slovenije in Hrvaške poslali v Dolenjske Toplice, ki ležijo nekako v sredini izmučene Dolenjske, so hoteli pokazati na odgovorne svojne zločince. Zato so skoraj istočasno uprizorili — po desetih letih, kljub večkratnim pomilostitvam — sodni proces proti skupini preprostitih kmetov in dvema nad 75 let starima uglednima duhovnikoma.

Proces sam je bil podoben vsem dosedanjim komunističnim tragikomeditam, toda kljub vsemu zavijanju je ponovno jasno potrdil, da je slovensko ljudstvo takoj spoznalo »narodnoosvobodilno lažo« in se trdno oklenilo svojih resničnih prijateljev — domačih duhovnikov. S puško, mitraljezom in grožnjami so paševali le samozvani oblastniki iz gozdov, dočim je ljudstvo v duhovniku imelo edinega »otrpe« in zaupnega človeka. Ne tkv. tiranstvo dekana Karla Gnidoveca iz Žužemberka nad nevednim ljudstvom, ne večletno izmuzgavanje ubogega kmeta itd. itd. kot navedba krivična obtožnica, marveč globoko spoštovanje in velik ugled, nesebične žrtve in neustrašena pripravljenost pomagati trpečim brez izjeme, to je pravi vzrok, da so Žužemberčani in Seljani bili s svojimi duhovniki eno v trpljenju v tistih strašnih časih. Kako prazne in krivične so obtožbe o izdajstvu dekana Gnidoveca, najboljši prikazuje dejstvo, da so v tistih časih celo partizanski voditelji iz Žužemberka skupno z vaščani zahtevali izpustitev dekana iz komunističnih zaporov, češ,

GONJA ZOPER DUHOVNIKE

Partijsko časopisje je zopet polno vsakovrstnih napadov na duhovnike. Glavna tarča je bil zadnje čase dr. Jakob Solar, bivši profesor v škofskih zavodih v St. Vidu, priznan slavist in sodelavec pri Slovenski znanstveni akademiji znanosti in umetnosti. Očitajo mu stare reči iz časov nemške okupacije, ko je bil interniran v Dachauu.

V Gornjem Cerovem so zaprli župnika Ludvika Rusjana. Nekateri vedo povedati, da so zaprli tudi druge duhovnike v jugoslovanskem delu goriške nadškofije, a vesti niso še potrjene.

Ob koncu septembra so se vršili širom Slovenije krajevni sestanki za izvolitev delegatov za občni zbor Cirilmetodijskega društva duhovnikov, ki se bo vršil 23. oktobra v Ljubljani. »Slov. poročevalce« poroča, da so bili izvoljeni med drugim tudi naslednji duhovniki: izobčeni župnik Bajt Anton, dekan teološke fakultete v Ljubljani dr. Canjkar, župniki: Medvešek, Šmon, Greif, Breitenberger, Žagar, dosednji tajnik CMD in številni drugi. Isti list trdi, da je v CMD vpisanih okrog 500 slov. duhovnikov, to je polovica. Kaj bodo ti naredili sedaj, ko so škofje CMD prepovedali, homo videli. Vsekakor je položaj duhovnikov skrajno težak. Bog jim daj dovolj moči, da bi ostali zvesti sv. Cerkev.

kaj bi bilo, če bi g. dekana ne imeli. Med njegovimi »zločini« so našli tudi, da so se okupatorji utrdili v župnišču, čeprav so tudi partizani uporabljali iste položaje, da se je dekan povsod pokazal nasprotnika novega (komunističnega) reda, kot da je zločin za duhovnika, če svari pred brezboštvom in zlom; da je pretepal otroke pri verouku do krvi, kar najbrže preveč spominja na potoke prelite krvi po krivdi tožiteljev; in končno — strmite —, da je celo odrekel sveto obhajilo ženski, ki je samo civilno (priležniško) poročena...

In ta oblast v današnji komunistični Jugoslaviji je v vsej svoji »priljubljenosti« čutila zaradi državne varnosti potrebo, da je uprizorila sodno tragedijo proti starim duhovnikom in izgaranim kmetom, ki so nadvse ljubili svojo zemljo in svojo vero. Za ta »zločin« so obsojeni: dekan Karel Gnidovec, ki izhaja iz družine svetniškega škofa Gnidoveca, na smrt z ustrelitvijo; prav tako še Franc Gnidovec, Mirko Stupica in Ignac Trunkelj; ostalih pet pa na daljši zapor, med njimi sivolasi župnik Jože Podlipnik iz Sela-Sumberk na 12 let in kaplan Vinko Šega na pet let strogega zapora.

NAMESTO VEROUKA

»Svet za znanost in kulturo v FLRJ« je na seji dne 15. 9. t. l. razpravljal tudi o sistematičnem delovanju naših šol v smeri družbene in moralne vzgoje učencev. Svet je sklenil, da se od tretjega razreda osnovne šole dalje uvedejo nove ure in predmet: družbena in moralna vzgoja. Razpravljalo se je o programu tega predmeta, ki ga je sestavila posebna komisija pedagogov in prosvetnih delavcev. Cilj tega je, da nudi učencem osnove družbenih in moralnih principov, na katerih sloni in ki jih razvija naša socialistična skupnost (Prim. dnev. 17. 9. 1952).

Če bi kdo tega malo slovenskega govorjenja ne razumel, mu preprosto po slovensko povemo, da bodo od sedaj naprej na osnovnih šolah v FLRJ upeljali namesto verouka poseben predmet, to je pouk osnovnih komunističnih nauk. - Komunizem je torej nova »vera«, ki se je bodo morali vsi otroci obvezno učiti.

IZJAVA SLOV. DUHOVNIKOV GORIŠKE NADŠKOFIJE

Z ozirom na uvodnik »Slovenije« z dne 11. VIII. 1952 pod naslovom »Komunistična taktika na Primorskem«, (ki ga je 19. IX. ponatisnila tudi tržaška »Demokracija«), — smo goriški slovenski duhovniki, zbrani na svojem stanovskem zborovanju dne 17. septembra t. l., soglasno sklenili naslednjo protestno izjavo:

»Katoliški Slovenci v Italiji in na Svobodnem tržaškem ozemlju moramo slej ko prej voditi nenehno borbo za svoj verski in narodni obstoj. — Prepogosto opravičuje italijanski šovinizem nekaterih krogov svoj pritisk na nas s tem, da označuje vse Slovence za komuniste in titovce, nevarne za red v državi.

»Slovenija« je v svojem uvodniku »Komunistična taktika na Primorskem« nekako nehotno potrdila italijanski očitke tudi proti našemu duhovskemu stanu, tu in na Tržaškem, namigujoč, da bi utegnili biti med nami taki sobratje, ki so v nevarnosti, da krenejo na pot odpadnikov, in ki bi jih bilo treba izločiti iz naših organizacij.

To so vsekako hude javne obtožbe. — Pisec se je skril pod kolektivno ime Slovenskih katoliških Primorcev. Zapadel je moderni bolezni vsestranskega sumničenja, a je s tem kršil moralne dolžnosti katoliškega časnika, ki se mora dobro informirati predno priobči tako usodne trditve brez navedbe imen in dokazov.

Da se ne bo mogel proti slovenskim primorskim duhovnikom uporabiti rek: Qui tacet, sentire videtur (kdo molči, pri-trjuje), smo bili svoji stanovski časti dolžni, da odločno odklonimo vsa tozadevna natolepavanja in smo S SOGLASNIM SKLEPOM odklonili vsako povezavo s komunisti vseh barv.

Slovenski duhovniki goriške nadškofije

Misijon. nedelja 1952

je izšla. Poslali smo jo naročnikom. Priložili smo tudi poštni ček. Prosimo, da naročniki čimprej poravnajo naročnino — in priložijo tudi stroške za pošiljatev. Naredili smo najnižjo ceno; zato prosimo, da plačajo tudi poštnino.

Uprava Misijonske nedelje

ŠIRITE NAŠ LIST!

KULTURA

„Stvarnost“, ki razdira — „Svoboda“, ki zaslužnjuje

Slovenska književnost je oskrnjena s tržaškim zbornikom, ki nosi laskav naslov »Stvarnost in svoboda«. Že v naslovu in v tem prvem stavku smo povedali svojo jasno obsodbo in tu bi lahko mirno postavili piko in klicaj. Toda vsaka težka obsodba zahteva pojasnil in zato v naslednjem kratko povemo, zakaj odklanjamo tržaški zbornik in ga delno proglašamo za skrunilca slovenske književnosti.

Lansko leto so približno isti sodelavci izdali skupno revijo »Tabor«. Po skupnem očetovstvu je bilo radi »Tabor« veliko preprirov in prepričkov. »Tabor« je bil zbornik, kakor je sedaj »Stvarnost in svoboda«. Beseda zbornik nam že sama pove, da hoče nuditi bralcem izbrane prispevke raznih kulturnih sodelavcev in dati lep in jasn pregled na splošne probleme. O lanskem zborniku vemo, koliko zmešnjave je razsejal med vse zamejske Slovence, o letošnjem zborniku pa moramo reči, da ne seje le zmešnjave, ampak kar pohujšanje.

Splošno obsodbo skoraj vseh slovenskih bralcev si nakopava Franc Jeza s člankom o slovenski sodobni problematiki. Ta znani krščanski socialist in negativni kritik se postavlja za samozvanega sodnika nad vsa dosedanja slovenska zgodovina. Vse od časov kneza Koclja do danes, vsa slovenska zgodovina zlasti v zadnjem času je predmet njegovega osebnega presojanja. Ne rečemo, da je vsaka ugotovitev v neprebavnem, razvlečenem članku negativna, toda celota zapusti vtis, da mladi slovenski narod sploh ni vreden življenja in da mu je treba čim prej pripraviti belo krsto. Ne moremo se spuščati v presojo posameznih zamotanih odstavkov, saj v našem listu ni za to prostora. Rečemo splošno le, da naj vsi mlajši kulturni delavci pozitivno usmerjajo svoje zmožnosti, v potrebni presoji pa naj vsak dobro premisli, kaj izjavi in zapiše. Četrta božja zapoved ali vsaj ljubezen do bližnjega mora biti merilo tudi v katoliški kritiki. Spoštujemo starejši, iz njihovih napak se učimo, sodbo nad zadnjim desetletjem pa prepustimo novemu stoletju!

Anton Legiša je priobčil članek »Rast novih sil«. V tem članku zaznaja vidna razlika med mladimi in starimi, o nerazumevanju in nepremostljivem različnem gledanju in delovanju med starejšimi in mlajšimi po vseh delih sveta, kjer žive svobodni Slovenci. Nas zanima ta razlika zlasti na Tržaškem. Ves članek, ki je v živem nasprotju z zvenečim naslovom, je poln velike užaljenosti radi lanskega zbornika, ki smo ga v političnem pogledu prav tako odklonili. Ob koncu članka se zdi, da ni druge rešitve, kakor da morajo vsi starejši poklekni pred mlajše in jih prositi odpuščanja, ker niso pozdravili lanskega »Tabora«. Članek ugotavlja, da so mlajši na Tržaškem radi tega opustili kulturno delovanje, oziroma ga zelo omejili in stopili v ozadje. Ni kaj reči! Res zanimiva ugotovitev! Mi pa rečemo, da je to opravičilo nezadostno in da se je kulturna utrjenost opazila že pred »Taborom«. Prav tako je malo vredna pritožba, da smo premalo poročali o njihovi zmanjšani kulturni aktivnosti. Pred »Taborom«

so užaljeni mladi vedno sami skrbeli za dopise pri prireditvah. To je resnica, drugo pa prazen izgovor ali lepše kulturna zamerica. Naši mladi se morajo zavedati, da Primorska ni Amerika ali Argentina in da politično vodstvo na Primorskem gre le primorskim Slovincem, ki tu živijo. Seveda lahko vsak zapiše, kar hoče, saj tudi lahko dela, kar hoče, toda potem naj se ne užali, ko se izreče sodba nad besedo in delom. Resnim Primorcem je žal, da je slovenska katoliška prosveta v zadnjem letu na Tržaškem počivala, ni pa jim žal, da so odklonili Tabor, kakor sedaj splošno odklanjajo »Stvarnost in svobodo«. Izvedeli smo, da se bo v kratkem kulturno katoliško delovanje zopet poživilo in to odločitev samo toplo pozdravljamo.

V letošnjem zborniku »Stvarnost in svoboda« je tudi velik odlomek iz romana »Smrt v pomladu«. Po našem skromnem mnenju je v vsej svetovni pornografski literaturi malo zgodb tako nizkotnih, kakor je »Kuna«. Kot katoličani z vso odločnostjo obsojamo tako nemoralno pisanje in v celoti odklanjamo tako skvarjeno naziranje o ljubezni in življenju. Ali se zavedajo odlični souredniki tega, od vseh strani zneženega zbornika, da bi morala poseči vmes tudi cerkvena oblast, če bi se tako pisanje v stalni reviji nadaljevalo? Kdor opeva tako zablodno ljubezen, kdor zagovarja umor nerojenih, čeprav prikrito, kdor tako pohujšuje svoj mali narod, ki ga že tako ubija bela kuga, tak po našem mnenju ne ustvarja, ampak ruši, tak ne pripravlja poti svobodi, ampak sužnosti. Zgražamo se nad dejstvom, da je mogla v ta zbornik, v katerem sicer ne manjka

lepih člankov, pesmi in kulturnih zapisov, zaiti taka podla zgodba! To je zares smrt v pomladi in smrt v slovenski pameti! Moramo reči, da smo zlasti radi teh strani dali naši kritiki gorji naslov!

Pod odstavkom »Gledališče« nas preseñečajo prve vrstice. Članek daje nasvet matični državi Jugoslaviji, da bi morala na Tržaškem podpirati delo vseh slovenskih kulturnih organizacij in ne samo strankarskih. Po mnenju člankarja je to velika dolžnost matične države. To bi bilo vse prav in hvalevredno, če ne bi bila matična država komunistična. Ker pa je komunistična, ker režim stiska prebivalstvo in preganja katoličane na vsakem polju, zato mi primorski katoličani ne bi mogli sprejeti denarne pomoči iz rok preganjancev in grobarjev naše matične države. Razumemo, da je članek to zapisal le za svoj uvod, saj drugače bi se težko lotil celotne gledališke presoje. Tudi razumemo vsi in prav gotovo tudi članek sam, da je v praksi njegov dober namen z ene in druge strani neizvedljiv.

To so glavne misli, zakaj odklanjamo letošnji zbornik. Kot smo omenili, je v zborniku tudi marsikaj lepega in koristnega, toda ton dajejo te strani, ki jih kot katoličani in kot rodoljubni Slovenci odklanjamo. Če bi z veseljem pozdravili letošnji zbornik, bi pogazili božje zapovedi in vrgli kamen na lepo in veliko delo prejšnjih rodov!

Ob sklepu se ne moremo ustaviti začudenju, kako da je sedaj na Tržaškem izšla že druga publikacija, o kateri pravijo približno isti sodelavci, da ne bi svojega prispevali, če bi vedeli za celotno vsebino. Kako je to, da prav na Tržaškem preslepijo nekatoliški kulturniki naše ljudi? Vsi narodi sveta imajo znani pregovor, da neka žival gre samo enkrat na led. Našim mladim je sedaj že drugi spodletelo in zelo verjetno je, da bodo poizkusili še v tretje. To pa pomeni, da bo moral vstati Mahnič in očistiti hram Gospodov, ki je tudi naša slovenska katoliška zgodovina, ki je tudi naša slovenska katoliška kultura!

GOSPODARSTVO

Pšenici „mentana“ in „tevere“

Pšenica sorta »mentana« je našim kmetovalcem dobro znana, saj je predstavljala do pred nekaj leti na naših njivah nad polovico vse posejane pšenice. Priljubila se je zato, ker uspeva tudi na manj rodovitnih zemljah in tudi glede dobe setve ni baš občutljiva. Saj jo mnogi sejejo kot ozimno tudi še v drugi polovici novembra, kot jaro pa v februarju. — Tudi v notranjosti Italije, posebno pa v pasu do Rima je zelo razširjena in računajo, da zavzema sama še vedno nad 1/3 vse posejane pšenice.

Mentana je resnica — ima resine —, slama je navadno okoli metra visoka, ravna, tanka in rjava do rdečkaste barve. Zori zelo zgodaj.

Najbolje uspe mentana, če jo sejemo med 20. oktobrom in 10. novembrom. Sejati moramo precej gosto, in sicer na vsakih 100 m² po 2 kg semena, ker se le malo razgrmči. Mentana je zelo skromna, malo zahtevna sorta, s čimer pa ni rečeno, da ne poplača tudi obilnega gnojenja. Sejemo jo lahko v ravnini, pa tudi v bolj brdnatih legah.

SORTA »TEVERE«

je na zunaj zelo podobna mentani. Stebla so 95 do 110 cm visoka, nerada poležejo, slama je bolj temne barve, klasi podolgovati, resinasti, rdečkaste barve.

Tevere prenaša mráz in slane boljše kot mentana, rja ji manj škodi, boljše se ogrmči, zori pa nekoliko pozneje kot mentana.

Najugodnejša doba za setev sorte tevere je od srede oktobra do srede novembra. Sejemo nekoliko manj gosto kot mentano. Sorta tevere je skoraj še skromnejša kot mentana in zato jo v zadnjih letih nadomešča posebno v severni Italiji in pri nas. Na posebno rodovitne njive je ne kaže sejati, ker potem poleže.

Tudi »tevere« lahko sejemo kot jaro pšenico.

Za naše manj rodovite njive izberimo si eno navedenih dveh sort. Če pa je njiva rodovita in tudi gnojenje obilno, potem se odločimo za eno naslednjih: Mara (golica, brez resin), San Pastore (golica), Funo (resnica), Aquila (golica).

Razkuži pšenično seme

pred setvijo. Najenostavnejše je, če premešaj med vsakih 10 kg zrnja po 30 gramov prahu »Caffaro«. Ker se je na naših njivah razpasel premnogi mrčes, ki škoduje semenu, boš storil prav, če premešaj vsakim 10 kg pšeničnega semena tudi 20 gramov prahu »geogamma«.

Koliko vina dobiš iz grozdja?

To pač zavisi od kakovosti grozdja. V splošnem se računa, da je potrebno za 100 litrov mošta po 125 do 130 kg grozdja. So pa nekatere sorte, kjer je potrebno več grozdja.

Iz 100 kg grozdja dobiš navadno 80 litrov mošta, iz tega pa 68 litrov vina.

Pravilno gnojenje je dobičkanosno!

»Montecatini«, ključno podjetje za italijansko kemično industrijo in proizvodnjo umetnih gnojil, organizira vsako leto poskusna gnojenja, to pa v vseh provincah. V kmetijskem letu 1951-52 je pravilno gnojenje prineslo v sev. Italiji 1.50 do 15.60 lir dobička na vsaki meter ali 15.000 do 156.000 lir na ha (10.000 m²). Dobitek manj kot 2 liri na m² je bil v severni Italiji zaznamovan trikrat, nad 10 lir na m² pa štirikrat. Srednji dobiček je znašal 6 lir na m².

Oranže ali limoni?

Katerih teh južnih sadov je bolj priporočljiv glede vitaminov? Splošno je prevladovalo mnenje, da so limoni bogatejši na vitaminah, a podrobne preiskave so ugotovile, da se nahaja v soku obeh približno ista količina vitaminov, in sicer (v miligramih na kg soka):

Vitamin:	oranže	limoni
A (karoten)	1 do 4	sledi
B1 (tiamin)	110-165	105-104
B2 (riboflavin)	44-60	40-62
C	49-80	48-60
PP	7-10	7-15

Seveda vsebujejo oranže še precej sladkorja, ki je tudi hrana, na drugi strani pa vsebujejo limone citronovo kislino, ki je za večino ljudi bolj zdrava, kot navadno kisova ali oetna.

Oba navedena južna ploda sta zdravilna, oha prvovrstna, seveda vsak po svoje.

Vsled pomanjkanja fosfora in kalija

je v okolici Verone propadlo zelo mnogo dreves. Vse mogoče vzroke so iskali, navajali še neznane bolezni, končno pa so ugotovili, da so drevesa propadla, ker sta v zemlji manjkala fosfor in kalij - drevesa so propadla vsled lakote.

To naj nam služi v nauk, da potrebuje tudi sadno drevje hrane, gnojenja, in to primerne.

Ali vino še vre?

Razlikujemo dvojno kipenje, in sicer burno in tiho. Pri burnem mošt klokota, pri tistem se pa le tu in tam sliši kakšen glas.

Burno kipenje preneha, ko je večina sladkorja predelana, razkrojena v ogljikovo kislino in alkohol. Nekaj sladkorja pa ostane še nerazkrojena in ta mora izginiti med tihim kipenjem. Med tem se mošt ne ugreje več, pač pa se ohladi in polagoma se toplota v sodu zrnava s kletno. Če pa je kletna prenzka — izpod 15°C —, je nevarnost, da kipele glivice ne morejo več delovati.

Zato pa moramo paziti, da je kletna toplota med tihim vrenjem višja kot med burnim. Dočim je lahko med burnim vrenjem v kleti samo 13 do 15°C, mora biti

glavni ravnatelj: »Zakaj se brigade za to? To je moja stvar.«

Sam pa ne ukrene nič.

Zdi se mi celo, da jo bo popihal.

Navzdol ne morem računati na nikogar.

Načelnik oseba se zdi, da ne sluti nevarnosti, v kateri je tvornica, ker je ostal grobi buldog, kakršen je bil vedno. Celo sedaj moram izbirati dan in uro, da lahko govorim z njim, ne da bi tvegati, da postane surov.

Medtem pa dogodki podijo drug drugega. V zaledju je povsod izdaja in vsi se poživčujejo na vse. Zato mi je toliko bolj žal, da nisem na fronti.

Srce mi namreč poka, ko vidim, koliko stvari bi bilo treba takoj odpeljati... sijajne nove stroje... risbe, načrte, arhive, računovodstvo, kateri bi morali rešiti; vse to bo gotovo dobil v roke sovražnik.

Kakšen užitek bo za Nemce, če se bodo lahko polastili naših delavnic in pisarn. Njihova letala so težka, malo okretna — zato se mi in Angleži tako bojimo njihovih vohunov, ki bi silno radi spoznali vrste naših letal; saj je pri nas izginilo

Nova maša v Rimu

Dne 11. oktobra je daroval v Rimu v Germaniku svojo prvo sveto daritev naš rojak preč. g. Zdešar Janec. Po božji Previdnosti je tako prav sin slovenskega naroda na slovesen način prispeval k štiri-stoletnici obstoja, ki jo Germanik letos od 9. do 14. oktobra hvaležno praznuje. Ustanovljen l. 1552 po zamisli sv. Ignacija Loyolskega in po odloku papeža Julija III. je ta zavod za vzgojo izobraženih in pobožnih duhovnikov v teku svojih 400 let daroval sv. Cerkvi preko 7000 dušnih pastirjev, ki so se vedno in predvsem odlikovali po sinovski zvestobi svetemu očetu, duhovni učenosti in ljubeznivi pobožnosti. Tudi slovenski narod se s hvaležnostjo in veseljem spominja te 400-letnice, saj mu je zavod vzgojil velikih in slavnih Slovencev in pravih dušnih pastirjev. Morda so njihova imena pozabljena ali pa prezirana dandanes — a njihovo delo ostane kljub temu. — Trenutno študirajo v zavodu 3 Slovenci iz ljubljanske škofije in 1 Tržčan. Zavod vodi stalno od l. 1818 po papeškem odloku Družba Jezusova, ki odgovarja tej ne lahki nalogi z najboljšimi močmi. Zavod se odlikuje po iskreni krščanski ljubezni, ki vlada in združuje gojence 9 različnih srednjeevropskih narodov. Tudi so Germaničarji svetovno znani po svojem čisto rdečem talarju; Rimljani jih hudomušno kličejo z »gamberi cotti«. — Iz preteklosti svetijo v sedanost 4 svetle zvezde na zavodovem nebu: blaženi mučenici Robert Johnson, Anglež; Marcus Crispinus, Hrvat; Pietro Berno, Švicar; Rudolf Acquaviva, Italijan. Sedanjost pa krepiča za bodočnost svetovnoznanega osebnost nadškofa Stepinca, zavodovega gojence v letih 1924-1931.

V. K., Rim.

Mladina, čitaj slovenske knjige!

Obiskovanje kinematografa je v naši mladini ubilo veselje do čitanja.

Kako so nekdanj delovale naše društvene in farne knjižnice? Danes le še životarijo! In vendar se drznem trditi, da mladenič ali dekle tudi danes nosita le v toliko v sebi tip slovenstva, v koliko so jima domače pesmi Simona Gregorčiča ter Jurčičeve, Detelove ali Finžgarjeve povesti.

Vem, da je branje lahko tudi zelo škodljivo, toda pametno vodstvo je tukaj velikega pomena.

Vendar lahko imenujemo škandal, če ti višjeginnazijec na vprašanje: »Ali veš, kdo je bil Krjavcl?« odgovori takole: »O, ja, v naši šolski čitanki sem bral o njem!« Slovence, ki hoče biti kulturni, mora čitati dobro domače slovstvo!

med tihim več toplote, in sicer naj se suče med 18 in 20°C.

Seveda je potrebna v to svrhu peč. S prinašanjem žarečega oglja v klet se toplota zviša za prav malo, posebno če je klet velika.

Toplomer in peč! Vino naj v celoti pokipi, izginiti mora vsa sladkoba iz njega. Če kaj ni v redu, poišči razlog, če pa imaš redno pri vinu smolo, prodaj ga čimprej.

Ko bo vino suhega okusa, to je popolnoma brez vsakega sladkorja, potem se toplota v kleti lahko niža, kakršnih 14 dni pred prvim pretakanjem tudi znatno, tako da je vino presunjeno od mrza: to pospešuje čiščenje.

Pomni, da bo potrebno letos prej pretočiti, kot druga leta, ker je bilo mnogo grozdja gnilega. — Mnoga vina bodo letos rjavela in protisredstvo je kalijev metabisulfit pred pretakanjem.

PIERRE L'ERMITE:

Nespametni svet

Roman iz druge svetovne vojne

Skoraj nimam poguma, da bi vsak dan pisal v dnevnik. Kot Francoz sem duševno tako pobit kot še nikoli prej.

Dogodki se še v nobeni vojni niso tako prehiteli kot v tej.

To je zlom uradne Francije... konec rešima.

Čas, v katerem živimo, se lahko primerja glede na njegovo prevrednotenje vrednot dobi reformacije ali revolucije.

Kar je še ostalo, je Francija sama, to, česar ne morejo uničiti niti budalosti filozofov niti vse železo materialne silo; to je duša naše domovine, ki se je počasi ustvarjala v teku stoletij po naporu tistih, ki so bili na vseh poljih najboljši med nami.

Domovinska ideja spada med tiste reči, ki jih ni mogoče zatreti. V skeptičnih dobah se sicer lahko skali, toda po nevihtih se vedno znova prikaže, ker pač odgovar-

ja neki potrebi ljubezni v človeških sreih.

»Ubi bene, ibi patria! — Kjer se človeku dobro godi, tam je domovina.« krulijo epikurejci.

»Ubi patria, ibi bene! Kjer je domovina, tam je človeku dobro.« odgovarjajo tisti, ki nočejo zatajiti preteklosti in katerih sreča varujejo sveti plamen.

Doma je vendar tako dobro!

Če zaprem oči in v duhu pregledam vse, kar predstavlja Francijo, vidim vasi, ki so se s svojimi hišami polagoma nabrale okoli cerkva in samostanov kot družina... ponesne gore, kot so Alpe... veličastne, kot so Pireneji... polne globoke vere, kot so Vozezi... rodovitne doline... reke s smejočimi se bregovi... katedrala, ki se kot kamnite pesmi... božje poti, kakršnih ne pozna nobena druga dežela.

Nato začujem eleganten in jasn jezik, v katerem so bile napisane mojstrovine misli in oblike.

Slišim glasove, ki pripovedujejo ganljive viteške zgodbe... ki govorijo sladko in ponosno o preteklosti kot babica, ki pravi

zvečer vnukom o slavi in bedi svoje družine.

To je Francija, »sladka« Francija, kot so z ljubeznijo rekali naši očetje v času gradov in junaških pesmi.

Francija svete Genovefe, Otilije, svetega Remigija, Klotilde, Blanke Kastiljske, svetega Ludovika, Ivane d'Arc...

Francija, ki ne umre... ki ne more umreti, kajti njeno srce je potrebno za življenje sveta še bolj kot njen genij.

Tudi danes ne bo umrla, kot ni umrla prej, kljub porazu, ki nas je zdrobil, ki je v vsej naši zgodovini največji in najbolj popoln.

O Bog naših očetov, čuvaj Francijo!

Pripelji jo zopet na svojo pot, saj si vendar Pot, Resnica in Življenje.

LXII.

Položaj postaja vedno bolj tragičen.

Potrebna bi bilo izdajati takojšnje ukrepe; jaz bi jih, če bi bil svoboden.

Pa sem od vseh strani »uklenjen« od zgoraj in od spodaj.

Če poskušam dati kako pobudo, pravi

nekaj važnih papirjev.

O tem ne govori nihče.

Zdi se, da o tem nihče niti ne misli.

Vsakdo misli samo nase.

Vsakdo pregleduje svoj avto, dela zavoje, kupuje bencin, konzerve, preučuje poti za odhod.

Tvornica pa, od katere živimo, s katero bi se lahko branili, se zdi, kot da je ni.

Čutim se samega... popolnoma samega.

Ta osamljenost sredi množice je še posebno občutna, ker nastopa v trenutkih, ko bi vsi morali biti eno srce in ena duša, da bi se lahko uprli skupni nevarnosti.

Ostala je sicer Chantalova.

Toda človek se ne more opreti na evetlico.

Potem pa je to, da ženska čisto zahteva za uslugo, katere ne more odreči, tako visoko ceno, da se obotavljam stopiti na pot, na kateri ni povratka.

Katero stvar izmed tistih, ki jih je treba napraviti, naj napravim?

Ne vem... Ne vem več! Porajajo se različne vesti: nihče ne ve kje, in vsi jih prenašajo.

Tudi „Giornale di Trieste“ je spregovoril

V zadnji številki smo imeli priliko povedati, kaj misli o nas tržaška »Vita nuova«. Danes lahko povemo mnenje tržaškega lista »Giornale di Trieste«. Tudi ta se je namreč v nedeljski številki ustavil ob našem članku »Za bodočnost naših šol«, katerega seveda tudi on ne navaja, temveč nam samo pripisuje svoje lastne trditve, katerih v našem članku ni najti. To je prav komunistična taktika: človeka obtoži vseh mogočih zločinov, ne da bi se briga za to, ali so resnični ali ne. Saj ljudske množice ne sprašujejo, ali so obtožbe resnične in zaslužene ali ne. Časnik je zapisal, zato je res! Taka je taktika komunistov in take taktike se sedaj poslužuje italijanske nacionalistično časopisje v polemiki zoper nas v našem poštenem boju za slovensko šolo v Italiji. Zato vprašamo uredništvo lista »Giornale di Trieste«, zakaj ni ponatiskalo našega članka, da bi njegovi bralci s svojo glavo presodili naše grehe, naše nesmiselnosti, naše šuntanje slovenskega ljudstva k narodnemu sovraštvu zoper Italijo in njene ustanove, celo zoper njene postavbe, kajti vse to je našel »Giornale di Trieste« v našem omenjenem članku. Seveda obtoževati človeka pred ljudmi, ki niso ne slišali ne brali obtoženega članka, je lahka reč.

Vendar kako prav smo imeli mi v onem članku, ko smo v skrbi za obstoj slov. šol v Italiji zapisali, da so za njihovo propadanje krivi v nemajhnih meri tudi slovenski študenti, ki zaradi strahu in koristoljubja pošiljajo otroke na italijanske šole, nam pravi ravno »Giornale di Trieste« sam. Takole piše omenjeni list:

»Močno drugačno kot pisanje »Katol. glasa« je zadržanje slovenskega ljudstva, ki pravi, da ono goji drugačno mišljenje in čustvovanje in se ga tudi drži, kakor pa je ono, ki bi mu ga Katol. glas rad vcepil. V smislu za realnost, katerega so izgubili uredniki Katol. glasa, kažejo slovenske družine, ki imajo srečo, da živijo v Italiji, da odklanjajo plemensko sovraštvo in da želijo živeti v bratstvu z italijanskimi sodržavljanji in da zato hočejo odkloniti poskuse šuntanja zoper postavbe in ustanove dežele, katera spoštuje njihove pravice.« V potrditev teh besedi navaja list zgled iz Podgore. Navajamo zopet dobesedno:

»V otroškem vrtcu v Podgori, ki ga s toliko ljubeznijo in s tolikim spoštovanjem

do krajevnih posebnosti vodi O.N.A.I.R., se je vpisalo 32 otrok v ital. oddelk in 13 v slovenskega. Toda šest mater šestero otrok s slovenskim materinim jezikom je sililo, ponavljamo je sililo, da bi njihovi malčki bili sprejeti v italijanski razlogom, da mislijo prihodnje leto vpisati svoje otroke v italijansko ljudsko šolo. Istočasno so matere ostalih otrok zaprosile, naj se v slovenskem oddelku otroškega vrta učijo tudi italijansko, češ da namenjajo otroke pozneje poslati na italijanske šole.«

Do sedaj nam ta zadnji primer iz Podgore ni bil znan. Priča pa nadvse jasno, kako prav smo imeli, ko smo napisali in objavili naš članek. Vprašamo samo uredništvo lista »Giornale di Trieste«, kaj bi oni rekli, če bi se kaj podobnega zgodilo recimo v Kopru ali v Opatiji, da bi namreč italijanske matere vpisale svoje otroke v hrvatski otroški vrt in v hrvatsko ljudsko šolo, čeprav imajo možnost, da jih vpišejo v italijanski vrt in v italijansko šolo? To, kar bi oni rekli o takih italijanskih materah, to bi rekli in zapisali mi še enkrat o naših slovenskih.

Če se mu pa ne ljubi tako daleč, naj bere, kar je Togliatti zblebetal na račun sv. očeta Pija XII. na nekem trgu v Rimu. Videl bo, kako je mogoče najbolj preproste in nedolžne besede preobrniti in narediti iz njih najhujše obtožbe. Komunistične metode — poročajo kdo. Da, toda so žal tudi metode nekaterih italijanskih časopisov, kot pravi ravno polemika z nami.

Vendar nam ravno članek v »Giornale di Trieste« služi kot nov dokaz, kako...

Končno še nekaj. »Giornale di Trieste« nas dolži, da smo skušali šuntati ljudstvo zoper postavbe in ustanove države, v kateri živimo. Prosimo zato gospode pri listu, naj nam dogovorijo:

1. Šole s slovenskim učnim jezikom v Italiji, ki jih vzdržuje šolsko naučno ministrstvo, so to postavne ali nepostavne šole?

2. Vsi, ki na teh šolah učijo ali te šole obiskujejo, delajo morda kaj nepostavnega, ilegalnega?

3. Če kdo nagovarja slovenske starše, naj svoje otroke vpišejo na slovenske šole, katere država sama vzdržuje in nadzira, ali dela s tem kaj nepostavnega, ali s tem rovari zoper kako državno ustanovo?

Prosimo jasen in ne dvoumen odgovor.

je odprto tudi vpisovanje za novo šolsko leto. Vpisi se sprejemajo istotam v priložnosti od 9. do 12. ure.

Čipkanje je za ženske umetnost, ki zelo prav pride v življenju. Zato vpis toplo priporočamo vsem dekletom, zlasti se, ker je obiskovanje šole brezplačno. V šoli je bilo do sedaj vpisanih lepo število slovenskih deklet, ki so pokazala za čipkanje tudi veliko veselje.

Doberdobje

Preteklo nedeljo so bile lepo počaščene naše mame. »Dekliški krožek« jim je pripravil lepo akademijo, ki so jo prav dobro podale. Udeležba je bila velika, dvorana polna. Nekatera dekleta so že prave umetnice, tako dovršeno in živo so podajale svoje vloge v lepi igri Sirota Jerica. Nekateri zares ganljivi prizori uboge sirote ne bodo tako kmalu pozabljeni. Naše mame so pa v cerkvi in pri akademiji slišale obilo lepih naukov, priporočil in zgledov; naj bi to zlato seme obrodilo sad in nam dalo v družine zares dobre matere po zgledu božje Matere Marije. Najlepša hvala požrtvovalnim dekletom, naj jim bo uspeh pobuda za naprej.

Šola se je pričela; imamo kakor lani pet slovenskih razredov in dva italijanska. Upamo, da bo kakor lani tako tudi letos šola delovala sporazumno in vzgajala otroke k medsebojnemu spoštovanju.

Prenos smrtnih ostankov msgr. Margottija

pokojnega goriskega nadškofa, iz stolnice v grobnico v cerkvi Sreča Jezusovega, se bo vršil v soboto ob 9. uri. Vabljeni vsi verniki.

OPOZORILO

Prispela je 7. štev. »Vera in doma«. Vsi naročniki so naprošeni, da jo dvignejo na upravi »Katoliškega glasa«.

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

SKUPNI SHOD katoliških organizacij v Trstu

NA MISIJONSKO NEDELJO 19. OKTOBRA 1952

Ob 3.45 pop. CERKVENI DEL SHODA
v kapucinski cerkvi na Montuzzi

Ob petih pop. v dvorani Ljudskega doma (avditoriju)

TI SI PETER-SKALA - Kimovec

GLEJ O Marija - Vinko Vodopivec
(pojejo združeni cerkveni zbori)

POVSOD BOGA - misijonski govor

IZGUBLJENI SIN

(v priredbi: Drabosnjak - Kuret)

velika svetopisemska igra
v petih slikah - igrajo Mačkovljani

STRŽAŠKEGA

Slovenska prosveta vabi!

Slovenski oder v Trstu pripravlja svojo prvo letošnjo gledališko predstavo. Naši igralci, ki jih že dobro poznamo iz predstav Vode, Mature, Praznika cvetočih čenjenj, Divjega loveca in Slehernika, bodo kot začetno letošnjo predstavo pripravili veseloligro Frana Lipaha: GLAVNI DOBITEK.

Fran Lipah, ki je umrl lansko leto, je bil več let eden izmed pomembnih igralcev Slovenskega narodnega gledališča v

Ljubljani. Poleg gledališkega udejstvovanja pa je pisal tudi igre, in med njegove najboljše komedije spada prav Glavni dobiček. V počastitev njegovega spomina bo Slovenski oder uprizoril to njegovo delo.

Predstava bo v nedeljo 26. oktobra v Avditoriju Zvezniške vojaške uprave ob 18. uri. Rezervirajte to nedeljo za obisk predstave, od srca se boste nasmejali. Igro režira Vilko Čekuta.

Matura na slovenskih srednjih šolah v Trstu

V jesenskem roku so napravili maturo sledeči kandidati:

1. na realni gimnaziji: Berce Stojan, Germani Sergij, Gorup Drago, Gherlizza Gvido, Kacin Janez, Marsi Pavel, Mikuz Dimitrij, Opelli Marjan, Paoli Edvard, Placchiottis Aleksander, Sfiligoj Bogdan, Kobal Lidija, Danev Evalija, Puhelj Eva, Terčon Helena

2. na učiteljski: Antončič Pavla, Caharija Emilija, Gerdol Marija, Guštin Celesta, Jurkič Ornela, Korošec Sergij, Milič Alojz, Pangos Elda, Pertot Vera Marija, Sirk Natalija, Smotlak Amalija, Vrabec Karel, Zahar Vesna.

3. na trgovski akademiji: Cetin Ivanka, Paoletti Dunja, Pellegrini Savina, Pertot Marta, Saksida Gigliola, Terčon Viktorija, Žerjal Aleksej.

Iskreno čestitamo!

Kontovel

V nedeljo 5. oktobra smo imeli škofijsko vizitacijo. Sprejem g. škofa je bil zelo pri srčen, petje zbrano. G. škof je bil tega zelo vesel in je to večkrat omenil ljudem v pridigi. Ljudstvo je pohvalo zaslužilo, saj so res nad vse pričakovanje veselo sprejeli

svojega nadpastirja.

Če še ne veste, vedite, da Kontovel leži na poti, ki iz Trsta pelje na Prosek. Iz vasi je edinstven pogled na Trst in na morje. Sam Miramar spada pod upravo kontovelske župnije. Tudi na Kontovelu se gibljemo: prejšnje leto je bila popravljena župna cerkev, zdaj popravljajo našo malo cerkvico, ki je verjetno najstarejša cerkev na tem delu Svobodnega ozemlja: zidana je bila pred 500 leti. V absidi so zelo lepe freske, ki predstavljajo razne svetnike in evangeliste. Nad oltarjem pa je zelo lepa slika Matere božje. Ko bodo popravila končana, pridite si ogledat našo cerkev; ne bo vam žal.

Spremembe med duhovniki v Trstu

S prvim oktobrom je bilo na Tržaškem več premestitev med duhovniki. Gospod Zupančič Lojze je nastavljen za kaplana v Bazovici; g. Dušan Jakomin je prestavljen z Opčin v Dolino; g. Angel Kosmač gre iz Rojana na Opčine in g. Stanko Zorko je premeščen iz Bazovice za kaplana v Rojan.

Gropada

V torek 7. oktobra je nenadoma umrla 21letna Pjerina Kale. Njena nepričakovana smrt nas je vse pretresla. Nihče bi ne pričakoval, da jo bo Bog tako zgodaj poklical k sebi. Radi smo jo imeli. Bila je dobrega in plemenitega srca. Vedno je bila Cerкви zvesta. Kako je bila priljubljena, je najboljši pokazal veličasten pogreb. Starišem in bratu izrekamo naše sožalje!

Dolenji Barnas

Na rožnovensko nedeljo je prišlo k popoldanski procesiji in večernicam v svetišču Tolažnice žalostnih posebno veliko število romarjev iz Gorice pod vodstvom č. gg. Rešičič in Erzena. S svojim petjem in z glednim zadržanjem so bili vsem ostalim romarjem v veselje in zgled. Zato se vodstvo svetišča omenjenima gospodoma in vsem organizatorjem romanja kakor tudi vsem udeležencem toplo zahvaljuje ter opozarja, da se je zanje in za vse druge dobrotne svetišča darovala v nedeljo zahvalna sv. maša.

V Barnasu smo zelo veseli, da nas Goričani tako radi obiskujejo; saj je bilo omenjeno romanje že tretje v letošnjem poletju. Upamo, da nam bodo verniki z Goriskega ostali zvesti še za naprej. Tolažnica žalostnih potolaži vsakogar, kdor k njej z zaupanjem poroma.

Vodstvo svetišča

† Fran Venturini umrl

V sredo zjutraj 9. t. m. je nenadoma umrl v Ljubljani zadet od kapi Fran Venturini, znan slovenski skladatelj, tržaški kulturni delavec, predsednik Glasbene Matice in zaslužni pevovalca raznih pevskih zborov. Poučeval je tudi na Ciril-Metodovi šoli kot profesor glasbe in je bil zaradi svojega vselega in preprostega značaja splošno priljubljen. V petek so pokojnika pripeljali iz Ljubljane v Trst, kjer so mu v soboto priredili veličasten pogreb. V cerkvi sv. Antona Novega je opravil pogrebno svečanost njegov osebni prijatelj č. g. Škabar. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi in več pevskih zborov kateri so mu zapeli v slovo pretresljive žalostinke. Žal, da se je pokojni Venturini od vsega početka pridružil frontašem in bil do zadnjega njihov zvesti delavec. Ker pa v sree vidi samo Bog, in le On pravično vse presodi, upamo, da bo tudi njemu milostljiv Sodnik.

Darovi za sklad L. Kemperla

Sv. Anton, Trst 1000; Sv. Vincencij, Trst 300; nabirka pri Sv. Antonu v Trstu 10.000. lir.

Iskrena hvala!

Z GORIŠKEGA

Proglas za misijonsko nedeljo

Apostolsko delo, ki zahteva največjo skrb, je delo za misijone.

Duhovniki ali tudi vsi ostali verniki, ki tvorijo s Kristusom eno telo, morajo čutiti zaskrbljenost Jezusovega Sreča, ki nas poziva k molitvi in k delu, da bi vse duše sodelovale z njim pri spreobračanju sveta k Luči in Ljubezni.

V nedeljo 19. oktobra se bo po vsem krščanskem svetu praznovala misijonska nedelja; vsi verniki naj velikodušno prispevajo z molitvijo, miloščino in širjenjem dobrega tiska.

Prepričan sem, da laskavi uspehi preteklih let ne bodo samo doseženi nego tudi daleko prekoračeni.

Kdor resnično dela za dušni blagor so-bratov, si pripravljajo zagotovilo zveličanja lastne duše.

Blagoslovjam vse iz srca.

Hijacint Ambrosi, nadškof goriški

Misijonska prireditve v Gorici

Na misijonsko nedeljo priredi misijonski odsek Marijine družbe v Gorici misijonsko prireditev s srečolovom. Čisti dobiček igre in srečolova gre v prid misijonom. Prireditve se začne ob 4.30 popoldne v dvorani Brezmadežne na Placuti. Na sporedu bo tudi misijonska igra v treh dejanjih Afindra. Vstop samo z osebnimi vabil, ki jih lahko dvignete pri vodstvu družbe ali v trgovini Kosič v Raštelu.

Na praznik Kristusa Kralja bo ponovitev prireditve ob isti uri in z istim programom.

Čipkarska šola

Državna čipkarska šola v Gorici v ulici Morelli 39 je tudi letos priredila razstavo čipkarskih del, ki so jih v preteklem šolskem letu naklekale pridne učence. Razstava bo do 19. oktobra odprta vsak dan od 16. do 19. ure. Vstop prost. Istočasno

Moja mirnost ni samo zunanje pročelje, a tudi ne rezultanta moje napete volje.

Čutim jo povsod enako in popolno v vsej globini svoje duše.

Prihaja mi v prvi vrsti od Boga, ki mi je za ta obupni položaj gotovo dal posebno milost, ki je zelo potrebna moji slabosti.

Prihaja mi pa tudi iz jasnega spoznanja dolžnosti, katero sem sprejel do zadnjih posledic.

Kot poveljnik važne postojanke, kot je tvornica, bom ostal na svojem mestu do konca.

Če bom pa moral oditi, bom šel zadnji. Skušal bom rešiti arhiv, risbe, načrte, ali jih pa sežgati, če jih ne bom mogel rešiti. To je vse!

In sedaj čakam, da pride, kar mora priti. Še enkrat pravim: »kakor Bog hoče!«

LXIV.

Chantalova in jaz sva sedaj sama v tej velikanski tovarni, kjer naši koraki čudno odmevajo... v teh poslopjih, ki so bila še včeraj pozorišče tolikih strasti, spletk, iz-

daje... ki so pa danes pokojna, ker so čisto izumrli.

Ali mora torej človek umreti, da zadobi mir?

Sama?... Ne.

Ostal je tudi stari vrtnar Baptist, ki mi je bil neomajno vdan od dneva, ko sem razumel njegovo ljubezen do dreves.

Pravkar mi je trdno pogledal v obraz s svojimi jasnimi očmi:

»In vi? Ali ne odpotujete?«

»Seveda ne! Ostanem!«

Tedaj mi je stisnil roko: »Torej sem prav rekel svoji starici: On ne odide!«

Baptist bo torej ostal tukaj s svojo ženo in z nekaterimi dobrimi ljudmi iz vasi; vseh skupaj bo največ dvanaest. Zdi se mi, da so mi vsi zelo hvaležni, ker jih v tej težki uri nisem zapustil.

Ob tej priliki sem ostiljivo spoznal, kako potrebno in kako lepo je, če je voditelj prisoten.

Besede so besede; potrebni pa so predvsem zgledi. Hvalim Boga, da mi je dal moč, da sem ostal.

Sedaj je moja velika skrb Chantalova.

Avto so ji činično ukradli; sicer so ga tudi meni. Chantalova prenočuje v župnišću v veliko veselje stari župnikovi kuharici, ki je tudi ostala sama v stari hiši.

Chantalova se je vrnila danes v tvornico, ker zelo želi urediti svojo pisarno, v kateri so nepravdno važne risbe, kajti ona je hranila vse moje načrte, zlasti načrt »tihega« letala na reakcijski pogon, katerega sem sedaj šele dovršil.

Ponudil sem ji, da jo spravim na varno. Potem bi se vrnil in končal svoje delo.

Odklonila je.

Tako čutim v svoji neposredni bližini globoko, popolno vdanost, proti kateri ne morem nič, čisto nič; zato nisem niti poskusil vztrajati.

Gledal sem Chantalovo, kako je skladala liste na kup, urejevala šestila in stekleničice tuša.

Povesila je oči... stisnila ustnice... in vse njeno bistvo mi je molče odgovarjalo: »Tudi jaz ne pojdem, ker vi ostanete.«

(Konec prihodnjic)

LXI.

Poslušam ene, poslušam druge; kaj pravijo razumni, kaj zviteži, kaj preprosti ljudje.

Kdo se moti?... Kdo laže?

Morda vsi?

Čas pa pritiska k naglici in bliža se nekaj nepopravljivega.

Sveti Duh, ki si Resnica, katerega sedaj nihče ne kliče na pomoč, kličem te na tem strahotnem križpotju.

Daj, da bom sredi teh oblakov in klepetanja spoznal to, kar je pravo. Recta sapere...

Da bi bil to, kar moram biti in kar bi rad bil.

Poskusil bom vzdržati sam.

Samota je končno delež močnih!

LXIII.

Jaz, ki sem sicer tako razburljiv, se čudim popolnemu miru, ki sem ga ohranil sredi splošne zmešnjave in bega vsega tovarniškega osebja.

Vsi so namreč odšli kot en sam mož.